Ч. 136. Чернівцї, вівторок, дня 2. (14.) падолиста 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . — „ 85 „
для заграницї 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

Рільництво а золота валюта.

В Брюселю відбув ся недавно конґрес рільничий. Хто прислухував ся нарадам пятої секциї сего конґресу, той виніс страшно прикре вражінє, що для рільництва готові настати ще гірші часи. Народи в тій секциї доторкали питаня, який вплив на рільництво має валюта. Участників було богато. Майже всї европейскі краї були там заступлені. Нарештї став один участник говорити про пасивний білянс торговельний, про упадок рільництва, про зростаюче невдоволенє людий: недостаток зарібку і роботи в округах промислових, великі купи гроша по банках, а при тім неможливість для продуцентів дещо заробити, бо чужий дешевий товар заливає торги. Він говорив властиво про анґлійскі відносини, але кождий міг і може се приложити до свого краю. Відтак встав якийсь Бельґієць і так само говорив про Бельґію і висказав думку, що над нашою головою висить вже социяльна революция. Так само промовляв Дуньчик і т. д. Одним словом, всї заступники ріжних народів одно і те саме говорили. І яка-ж причина упадку рільництва? Чи рільництво лиш в Австриї так страшно недомагає? Нї, всюди в Европі настала для рільництва чорна година. Всюди тоті самі скарги, котрі з одного боку втїшають радикалів, а з другого боку тяжкий сум наводять на думку тих, що побоюють ся социяльного заворушеня.

Такий загально лихий стан рільництва мусить прецінь мати спільну причину. І на тоту причину вказує справоздавець 5-ої секциї рільничого конґресу Allard*) і змальовує єї так, що всї здає ся, мусять мати таке саме переконанє. А причина тота лежить в тім, що гріш немов скорчив ся, що гроша стало мало, що гроші подорожіли або просто сказавши: причина лежить в монометалїзмі, т. зн. в тім, що лиш один метал (золото) став грошем.

Сьвіт ділить ся на два табори: на людий, що покланяють ся золотому телцеви, і на сребролюбців. Яких 150 міліонів людий цілого сьвіта бажає мати лиш золотий гріш — се є монометалїсти. Иньші люди не хочуть о золотім гроши нічого знати, а обстають за срібною монетою. І отсї ворожі собі табори не можуть з собою торгувати на підставі рівної валюти.

Від коли почала ся тота борба?

Почалась она від тої пори, коли Німеччина в р. 1873 перейшла до золотої валюти. До тої пори видно було всюди в Европі нечувано зростаючий добробит. Цїни ішли в гору. Продукция збільшала ся, а з продукциєю і заробок, а також і цїни. Се все було природним наслїдком того, що в 1848 р. найшли золоту жилу в Калїфорнії і в Австралії і що в копальнях срібла в Америцї шпарко ішла робота. Европу просто залили благородними металями, монетарням не ставало часу перебити їх на гроші. Було подостатком монети, а той подостаток готового гроша, золота і срібла, в сьвітовім обороті спровадив, що за товар можна було платити богато гроша, бо було досить гроша. Через то, що було подостатком гроша, збільшив ся попит за товарами. А богато товарів вимагає богато працї, дає богатьом заробок.

Можна-б сказати, що всї товари і продукти цілого сьвіта були тодї в однїй шальцї ваги, а золота і срібна монета в другій, і була рівновага. А тоту рівновагу захитано в той спосіб, що від 1873-го р. срібла вже не потребували в монетарнях і єго там не приймали. Срібло перестало бути грошем, а стало товаром, як от пшениця і т. п. — так рішила Европа. Наслїдок того в краях з золо-

*) La crise agricole et monetaire par A Allard, Directeur honoraire de la Monnaie de Belgique.

12)

ПЕРШІ ЗОРІ.

ПОВІСТЬ.

Написав Теодот Галїп.

(Дальше)

IX.

Гей, гей мати-ж моя, рідненькая мати!
Пусти мене з козаками погуляти,
Отцївскої слави не втеряти!...

З підбескидскої думи.

Аж перед північю товариство розійшло ся. Відпровадивши паньство Матушиньских домів, Циль направив ся ще до осередка міста, до Сімки, де він ще надїяв ся застати Самсонюка.

Циль почував себе в дуже добрім настрою, так як чоловік, що сповнив вложені на себе обовязки з повним успіхом. Сим обовязком була у Василя любов, а точнїйше, боготзорене Ірини і служене їй. Циль ще не передумував всїх подій вечера, він поки-що в одно повторяв послїднє порученє Ірини: завтра-позавтрю принести їй „книжки до читаня“. — Се вона дуже мудро сказала! — думав Циль. — Я от який досьвідчений і кілько разів читав, що книжки, се та новітна драбинка, по котрій коханець з приличностию дістаєть ся до милої — і от я на сей спосіб не нагадав!... Яка вона розумна, моя кіточка! — раював він.

Тепер, в почутю певности, єго любов, перейшовши прудко фазу карколомних мрій, прибирала всї познаки спокійного, „міщаньского“ щастя.

Циль був певний Ірининої любови! А се була головна річ. Правда спочатку він трохи був заздрісний на Матвійчука, однак тепер він сего спокійного богослова майже просив в души о вибаченє. Тут жадної небезпечности не було!

Небавом Циль опинив ся у Сімки. Тут уже було майже пусто. Звисаючі лямпи осьвічували цїлий ряд порожних столів. При входї, коло шинквасу куняла прислуга. Лишень на другім кінци обширної комнати все ще сидїли якісь пізні гостї і примушували Сімку позівати та нетерпеливо постойкувати.

Се був Самсонюк а з ним Грінка тай Гірченко. — О, йде вже наш вчерашній господар! — сказав Гірченко утїшно.

— Гага! З любовних постоїв! Щасливець! — кликнув Грінка на зустріч Білецкому, котрий спішно наближав ся. Самсонюк власне перед тим оповів, що Циль пішов до якоїсь панни в гостї.

— От і я у Сімки кватирую! — привитав ся Гірченко — мабуть ще якийсь час у вас побуду!

— Вподобав собі наше місто чи наших гарних жидівочок? — сьміяв ся Білецкий.

— А вжеж, одно з другим. Але мене оттутки спиняє оттой мій старецкий спадок в Н. На ґрунтї засів якийсь „печенєрж“ і не хоче зо мною полагодити ся по доброму. Мушу взяти ся до адвоката.

— „Печенєрж“? А се що таке?

— Ну, печенєрж, той що другим помагає печені їсти. У нас так звуть з'убожілих підпанків, що перетримують ся по паньских дворах.

— Дармоїди, циганьщина! — поясняв Самсонюк, котрому ся інституция вже була знакома.

— Ага, розумію. Щось подібного було і в нас по дворах молдованських панів. Але того тепер уже майже нема. Наші печенєржи, то були забавні люди, вміли звичайно добре забавляти, а крім того подружя зводили. Але і сей ґешефт відобрали в них мишуреси! — сьміяв ся Білецкий.

— Мишуреси! — повторив Волиняк значучо. — Видко, що не одно у вас є так, як і в нас!

— Мишуреси тай печенєржи! — доповнив Грінка гнївно.

— І ще де-що тай богато иньшого до того! — додав Самсонюк, квасно усьміхаючи ся.

Гірченко нинї чув ся трохи иначе в товаристві нових знакомих. Від учера він став значно уважнїйшим на бесїди студентів. Нинї він звичайно сидїв, сперши ся грудьми о гранку стола і ловив кожде слово, що виходило з уст сего або того студента. Гірченко прудко цїлком освоїв ся з новими знакомими.

Щось надзвичайно рідного дихало в сїм товаристві, щось подібне до чувства приналежности між братями, але о стілько сильнїйше, що в купі з тим будили ся пориви до чогось, будила ся якась певність і відвага.

Гірченко всї свої теплі чувства, не з'ужиті доси, віддав громадцї молодих людий і прудко

тою монетою був такий, що золото мусїло робити службу гроша за себе і за срібло. А що золота меньше на сьвітї нїж срібла, то з тої причини вартість золота страшенно підскочила в гору, бо оно само одно стало тепер грошем. Золото подорожіло, т. зн. треба було більше, далеко більше, нїж вперед, дати товару, аби отримати за се гріш, т. зн. золото. Мусїти дати більше товару, н. пр. збіжа, аби отримати за сей товар тоту саму одиницю золоту, н. пр. 20 зр., се-ж не значить нїчого иньшого, як що гроші (золото) подорожіли. А що в Европі не можна дістати золота инакше як за товар, чи то за збіже, чи срібло чи иньший товар, то річ цїлком природна, що вартість одного фунта золота почавши від 1873-го р. постійно росла і все ще росте, або иньшими словами: всї продукти, всї товари падуть в цїнї.

А як відносять ся до себе товари і монета в краях із срібною монетою? Із урядових сьвідоцтв показує ся, що пр. в Індиї аж до прошлого року і в Мехику фунт срібла задержав тоту саму силу купчу. І сегодня купите там, так як і вперед, тоту саму скількість збіжа за фунт срібла. Отже для нас монометалїстів Европейцїв ясно як на долонї, що сегодня за крихіточку золота можна дістати богато срібла, а за те срібло можна купити богато збіжа.

Чи супроти того стану річий можуть нам що помочи охоронні цла?

Очивидно, що нї! Золота валюта не дозволяє на се. Краї з золотою монетою уважають срібло за товар. Що тут може хоть би і яке високе цло супроти ажія, котре накладають краї з золотою монетою в зносинах своїх на краї з срібною монетою?! Дня 15-го липня 1895 р. виносило ажіо:

В Індиї	45%	В Росиї	48%
—Португалїї	29%	—Мексику	97%
—Іспанії	16%	—Арґентинії	249%(!)

Що се значить? Для Індийця, Росиянина і т. д. его срібна рупія, рубель остає тою самою одиницею монетною в внутрішнім обороті, т. зн. він може за одну рупію, за одного рубля в своїм краю завсїгди дістати тоті самі товари. Але чужинець, що прийде з золотом, купує там в своїх очах дуже дешево, бо він потребує власне о стілько меньше золота, скілько виносить ажіо, аби купити одну рупію, один рубель. Ось на се практичний примір: Перед р. 1873-им мала рупія вартість 2 шілїнґів. Пшениця коштувала в Бомбаю 10 шілїнґів =5 рупій. Коли-ж перестало срібло бути монетою в 1873-ім, тодї упала рупія в цїнї і мала вартість (яко срібло) лише півтора шілїнґа. Так само упала і цїна пшеницї в Европі в тій самій мірі на 7 і пів шілїнґів. Але помимо того остала для Індийця тота сама цїна 5 рупій постійно. Зате на льондоньскій збіжевій біржі нотує ся: пшениця, Бомбай 25 процент дешевше!

Які мусїли-б бути високі цла охоронні, аби пр. поставити Арґентінію з Росиєю на рівнї. Арґентинія має ажіо 249 процент а Росия 48 процент. Наслїдком того може Арґентинія на льондоньскій торговицї завсїди продавати дешевше нїж Росия, не споминаючи вже зовсїм про Нїмеччину і про Австрию. Вивіз збіжа із країв з срібною монетою зростає проте нечувано. Арґентинія, котра в р. 1872-ім вивозила 470.000 тон пшеницї, вивезла в р 1893-ім 4,008.000 тон. Против такого ажія, т. зн. премії вивозової нїчого не годні вдіяти цла охоронні, угоди торговельні, спілки господарскі. Всяка поміч державна тут даремна. Можна лиш з проф. Suess-ом кликнути: „Треба признати, що засліплене Европи таке велике, якого в історії годі де побачити“.

(Дальше буде).

З ради державної.

Засїдане дня 12-го с. м. дало новий доказ, що антисеміти хочуть кожду нагоду вискати до скандалїчних сцен. Перебіг засїданя був такий:

Передовсїм принято всї внесеня комісиї що-до скликаня рільничо-господарскої анкети, а потім прийшли під нараду наглі внесеня пос. Зіса і Ґессмана, відносячі ся до переполоху на біржі. (Для зрозуміня справи треба-б сказати, що минувшої суботи настав страшний переполох на віденьскій біржі задля непокоячих вістий, мов би задля справи вірменьскої заносило ся на війну і европейскі держави передали вже Туреччинї ультіматум, а надто оголосив отоманьский банк в Царгородї, що застановляє виплату готівкою. З тої причини нараз упали вальори страшно, а меньші спекулянти потерпіли великі страти). Отже пос. Зіс зажадав іменем лївицї передовсїм слїдства, чи і о скілько винні біржеві контори і аґенти. Пос. Ґесман закинув лївицї, що она бажає лише слїдства против малих спекулянтів, а антисеміти жадають також против великих фінансистів. Мінїстер Білиньский зганив надмірну спекуляцию на біржі. Причиною переполоху були з одної сторони нервовість з нагоди непокоячих вістий зі Всходу, з другої сторони втягнене широких мас публики до гри і спекуляциї. Мінїстер спротивив ся жаданю пос. Ґесмана, щоби одвічальні державні урядники мали надзір над биржевим рухом. Вкінци принято лише наглість внесеня п. Зіса. — Опісля прийшло під нараду нагле внесене пос. Штайнера в справі вздержаня депеш і сконсиґнованя війска в день непотвердженя Люеґра. Президент мінїстрів ґр. Бадені сконстатував, що війско не казав консиґнувати, а також жадних депеш не вдержувано. Коли-ж хто противне твердить, то мусить се доказати. Пос. Штайнер обстав при своїм твердженю і називає мниме сконсиґноване війска соромною трусливостю. По сих словах настав великий заколот в палатї. Президент бар. Хлюмецкий відобрав пос. Штайнерови голос і візвав его до порядку. Опісля забрав голос пос. Гоґенбарт і зажадав, щоби завізване пос. Штайнера до порядку запротоколовано; притім візвав презеса реґуляміновоі комісиї о скоре предложене таких внесень, котрі би подібні сцени робили неможливими. Пос. Дайм яко презес тої комісиї обіцяв скоре полагоджене сего жаданя. Серед загального обуреня закінчено засїданє.

ко став їх завзятим другом. Він уже зрозумів, що сї хлопцї, що вели безжурне, легкодушне, майже бурлацке житє, бажали добра для так добре єму знакомого і любого предмета, для того просторікого, безпомічного народу, на котрім так і роїли ся ріжні мишуреси і печенержи. А против сих Гірченко з охотою готов був обернути ся, ще й як!...

Волиняк все завзятійше підкручував свій довгий, чорний, козацкий вус, думаючи таку думу. Він відчував, що нові знакомі зробили на него велике вражінє і зауважив, що дістаєть ся під нові впливи. І хотяй сї вражіня та впливи єму видавали ся дуже гарними, то обережний Гірченко все ще не піддавав ся їм безумовно. Не меньше про те рішив, що хоч би сам не мав стати таким як отсї молодики, то все таки завсїгди би сказав: Се порядні люди, я сьвідок на те!

Волиняк поспішив виразити ту прихильність відповідними словами, і виразив єї дуже коротко. Взявши склянку в руку, спершу мовчки чокнув ся з товаришами, заворушив ся і сказав:

— Дай вам Боже здоровля! Випиймо! — Тут він пожалував, що не сказав більше. Але не будучи бесїдником з роду, анї не чувши до сї бесїдників, волів виразити ся коротко, відкладаючи ряснїйші вияви чувства і мови на пізнїйше. До такого відкладаня ріжних намірів він звик з маленькости, з тих часів, як его в одно вчили: „Терпи, козаче, отаманом будеш!“

— Слухай, друже! — обернув ся до него Грінка; — ти би переселив ся до нас. Будеш працювати з нами — а ми також розважились би коло тебе! — сказав він напів на-правду, напів жартівливо.

— За мало знаю ваші стосунки, ваших людий. Новий се для мене сьвіт, голубцю! — відповів Гірченко.

— Знав би я, як тебе привичаїти до нового сьвіта та нових людий! — сказав Самсонюк лукаво.

— Як?

— Оженив би!

— Bravissimo! — викликнув Білецкий, для котрого сей предмет був дуже цїкавий, майже такий цїкавий як для панї Мурашко в купі з добродїйкою Матушиньскою.

— Як, таки так без обворин тай женити? — сказав Гірченко, нїби він справдї говорив поважно.

Самсонюк щось роздумував і обернув ся до Білецкого.

— А як би то було, як би ми для нашого родимця та дали вечер? Я принаймнї що вже з пів року не гуляв. —

Гадка була висказана в добрий час. Білецкий аж млїв потанцювати з милою, а Грінка недавно зробив спостережене, що він з свою коломийкою міг би показати ся хоч би й перед турецким султаном. Він уже знав двайцять дуже штудерних кроків і скоків і горів виступити прилюдно. Тому то він на замітку Самсонюка трохи в долонї не сплеснув, тимчасом коли Білецкий ограничив ся подати Самсонюкови руку.

— Але то треба би прудко зробити, бо Гірченко небавом їде! — остеріг Самсонюк.

— Нїм слоти зачнуть ся! — додав Грінка. Він мав на оцї ту милу обставину, що десь там на селї була одна дуже жвава попадяночка, котра в слотаву пору не могла би сповнити патріотичного обовязку прибути на „руский баль“.

— І заким зайде піст! — вихопив ся Білецкий. Сї осторога мала свої виправданї причини. По-першім ту похвальну установу, що Русини в піст не танцюють прилюдно, а по другім меньше похвальну властивість руску, після котрої на думку Білецкого его родимцї на випадок ріжних невдач любили заслоняти ся і звиняти ся постом. Білецкий вже на приклад так укладав в своїй голові: Самсонюк хоче, аби ми устроїли якийсь там „танцюючий“ вечір. Ми, однак, того вечера на певно не устроїмо, бо й до такого подвигу треба рушити ся, а нам наймилїйший дар божий — спокій. Розумієть ся отже, що Самсонюк терпеливо дожидати ме посту, а нарештї скаже: — Що-ж, ми хотїли танцювати, але піст нас заскочив. Tamen est laudanda voluntas. — Піде, випе, і дїлу вінець! Білецкий з жахом перечисляв в думцї такі випадки вивиску моральних установ легкодушними краянами. Яко найновійше збірне corpus delicti служили єму факти, що навіть сьвітла редакция одної з его родимих часописий при нагоді увільняла ся від обовязку полеміки з „підлими і божевільними“ противниками зглядом на сьвятоє говінє.

— Отже вечір з танцями буде! — сказав Самсонюк рішучо. А се ми завдячувати мем Гірченкови!

— Хиба то така велика річ вечерниці? — відповів Гірченко, відсуваючи від себе признанє.

— А вже-ж! То у нас поки-що один з

Новини з Росиї.

(Допись „Буковини“.)

Редактор Ново-росийского унїверситету д. Некрасов вийшов з унїверситету і на єго місце назначено декана фізико-матем. факультету Шведова.

Дня 13-го жовтня вмер ординатор дитячого відділу харківскої клінїки Павел Бобровский на тиф.

В Луцку накінець того отворено проґімназию. Поки-що набрано учнїв до перших двох клясї, але й то хвала Богу, що після десятків лїт балачки про відкритє проґімназиї в Луцку справдили ся.

В м. Городищи (Київ. ґуб.) коштом пана Б. споруджено селяньско-господарскі курси. Учать ся вечорами головним чином дїти мешканцїв м. Городища. — Приймає дїтий до школи д. Пилипченко, котрий є головний доглядач школи. Плата за ученє виносить 3 карб. що недїлї. (Всїх недїль учення — 10.) Сї гроші йдуть лекторам і на підручники. Школу властиво засновано 1891 р., але говоримо про неї зараз, бо в сїм роцї маємо перший випуск учнїв: кінчило 14 душ. (10 селян і 11 міщанина). Школа має 4 кляси. В приготовляючу клясу, яка має два подїли, приймають від 12 років, а в першу від 14. На перший рік дїтий вчать хлїборобству, животоводству то що.

15-го жовтня в Київі було посьвячено нову народню авдиторию. По посьвяченю д. В. И. Щербина читав „про рідну старовину“. На посьвяченю було богато людий: робочих, учителїв, студентів і иньш. 22-го жовтня в тійже авдиториї був концерт, користь з якого пішла в касу читальнї. Було 400 душ. Концерт був, як концерт: сьпівали хори й сольо, читали, грали, але вартого чогось зовсїм не було.

Чернигівске земство одклало на селяньскі бібліотеки 15.000 кар., по 1.000 кар. на кождий повіт. Побачимо, як буде виконано сю приємну постанову земства.

Симферопольскі учителї бажають отворити в Симферополї педаґоґічний клюб. Не можна не побажати окінченя їх замірів: всякий тямить, яку користь дають такі речі, як клюб взагалї, а педаґоґічний — особисто.

Мінїстер хлїборобства та державного скарбу відрядив проф. Червіньского на південь вистежити господарства, де розводять овець. Д. Червіньский вже скінчив свою працю і має піднести мінїстрови свій реферат, що дотикають ся сеї справи.

Недавно в Марсель одряджено на пароплавах „Енскар“ і „Мінерва“ 7 000 овець, майже що з одного Єлисаветського повіту. Вівцї, що ростуть в сїм повітї, вважають ся найкращими.

А в Біловежскі Пущі зараз маємо тільки 500—600 зубрів. Сторожі лїсові кажуть, що зубри дохнуть дуже від якоїсь пошести, але недавно довідали ся, що вони дохнуть від куль браконєрів, яких тепер ловлять і карають.

В Київі вельми часто збирають ся засїданя, на котрих розглядають проєкти київскої вистави 1897 р. Богато проєктів розгледїли, але ще анї одного не обрали. — Одна надія на те, що хоч довго думають, але як видумають... От, напр. про конку думали 20 років. та, як бачимо недарма!...

З мінїстерства внутрішних справ подають звістку, що в західно півд. сторонї Росиї зараз не можна завести земства. Сю справу одкладено до того часу, коли се буде можливо.

230 наших цукарень до 1-го жовтня з буряків 1894 року дали 3 міліони пудів цукру.

В Нелештах, Кишинів. повіту, недавно випав снїг, котрий вкрив землю на 2 вершки. Селяни кілька день їздили санками.

(Конець буде).

Дрібні вісти.

Чернївцї, дня 13. падолиста 1895. р.

Іменованє Др. Генрик Сервішер іменований судовим авскультантом в Чернївцях.

Конкурс розписаний на посаду молодшої учительки при 6-кл. дївочій школї в Серетї з нїмецкою, рускою і волоскою викладовими мовами. Речинець до 1-го грудня с. р.

Всенародне віче, котре мало відбути ся дня 15-го с. м. у Львові, зоборонило львівске ц. к. намістництво з тої причини, що — ак каже ся в мотивах — сама ціль того віча супротивлює ся постановам закону. Скликаючі аранжери подали рекурс против того рішеня намістництва.

Господарске віче уряджено філією товариства „Просьвіти“ в Перемишли, відбуло ся вчера дня 12-го с. м. в салї перемиского маґістрату. На вічу явило ся около 250 осіб, між ними з 200 селян. Віче зробило дуже користне враженє і певно не остане ся без успіху на селян перемиского повіта, в котрім сьвященики знані зі свого „твердого“ сну. Ширше здамо справу з сего віча в слїдуючім числї Буковини після записок нашого справоздавця. Вечером відбув ся концерт, на котрий зложили ся: гра оркестри 77 полку піхоти і гарні хори „Перемиского Бояна“. Дуже гарно випали декламациї пп. Е. Ш. і М. Л., котрими яко декляматорками можуть перемискі Русини справдї повеличати ся. Також відсьпівано дві композициї молодого автора Й. Кишакевича, у котрого очивидний талант, лише може за мале обзнакомлене з народними мотивами. Він уложив кантату до слів Шевченка „Думи мої“. Очивидно мав намір зложити щось подібне, як кантата „Бють пороги“ Лисенка. Дорівнати Лисенкови не дорівнав, між иньшими і тому, що слова „Думи мої“ не дуже то й надають ся під музику, але в кантатї Й. Кишакевича видко проте роботу солїдну і таку, що по нїй можна сподївати ся від автора щораз красших композиций.

З бук. шкільної ради краєвої. На засїданю дня 6-го с. м. рішено розширити 1-кл. школу в Горошівцях на 2-кл.; признано пятилїтнї додатки слїдуючим учителям: Андрієви Забачиньскому в Горошівцях, Іванови Сенюкови в Маморници і Юрієви Шербановскому в Лукавцях перший; Никифорови Шкрабови в Лудїгореча другий; Николаеви Іванїцкому в Новій Жучцї, Александрови Єшанови в Капул-Сатулуй третїй; Гавриловп Товстюкови в Васлих Ширівцях, Юрієви Воротнякови в Молдаві, Григорієви Авріте в Молодієві і Юрієви Врабіюца в Сатулмаре четвертий додаток. Професорови при черновецкій ґімназиї Норбертови Швайґерови признано перший пятилїтний додаток. В справі підвисшеня заплати за удїлюванє доповнительної науки рішено удати ся до бук. видїлу краєвого. Вкінци рішено поменьші справи.

В Товаристві взаімних обезпечень „Днїстер“ у Львові було в місяци жовтни с. р. (по потрученю поліс уневажнених) 2780 важних поліс на обезпеченє вартости 1,503. 742 зр. коли в попереднім роцї в місяци жовтни було 1887 важних поліс на суму 1,283.473 зр. в. а. Разом до кінця жовтня с. р. було 28. 278 важних поліс на обезпечену суму 15, 604.150 зр.; в попереднім роцї було в тих самих 10 місяцях 19.349 поліс на суму обезпечену 10,990.974 зр., отже постійно оказує ся приріст близько о 50 прц. більше. Шкід прибуло в жовтни с. р. 53 случаїв, разом з попередними було в тім роцї до кінця жовтня 400 случаїв шкід, з котрих всї уже злїквідовано і виплачено 396 відшкодовань, а 4 відшкодованя (разом в сумі 993 зр.) на разї з причин правних здержано. — Сума всїх тих шкід, разом з коштами лїквідациї виносить 100.762 зр. 37 кр., з чого припадає до звороту від Товариства реасекурацийного 39.222 зр. 87 кр., а позістала на власний рахунок сума 61.539 зр. 50 кр. Тому противставити належить дохід з премиї в тім часї (до 31 жовтня 1895) в сумі 133.091 зр. 85 кр. і суму зарезервовану з попереднього року 36.037 зр. 40 кр.

З акад. товариства „Ватра“ у Львові. На звичайних загальних зборах вибрано на 1895/96 р. слїдуючий видїл: голова: Осип Ганїчак, слух. прав, заступник голови: Осип Іванїв, слух. філ., бібліотекар: Омелян Терлецкий, слух. філ., касиєр: Пилип Ендик, слух. прав, контрольор: Михайло Рибачек, слух. філ., писар: Степан Томашївский, слух. філ., видїлові: Ярослав Грушкевич, слух. мед., Юліян Федусевич, слух. прав, Володимир Бородайкевич, слух. прав, Денис Бігун, слух. прав.

Конець лихваря. В місцевости Дьома на Угорщинї убито дня 3-го с. м. тамошного лихваря Сабо і єго жінку. Невислїджені злочинцї порубали тїла убитих на дрібні кусники. Сабо позичав гроші на величезні проценти і був знаний яко дуже твердий і немилосердний лихвар в цїлій околици. День перед убійством дістав Сабо значнїйшу квоту від одного свого довжника. Всї гроші лихваря убійники зрабували.

Подорож довкола землї на вельосипедї. Нїмецкий подорожник Ганс Кноль з Монахова розпочав перед килькома тижнями подорож довкола землї на вельосипедї. Дня 15. жовтня прибув Кноль до Тифліса на Кавказї. Від Монахова до Царгорода їхав цїлу дорогу на вельосипедї і наміряв так само переїхати цїлу малу Азию, але турецке правительство відмовило єму на то свого дозволу, в наслїдок чого він мусїв переїхати кораблем з Царгорода до Батума, звідки вже їде дальше на вельосипедї. На 12 верств перед Тифлїсом стрітило Кноля кількох членів тифлїского клюбу вельосипедистів. В Тифлїсї задержав ся Кноль короткий час для відпочинку і пустив ся в дальшу подорож довкола сьвіта до перскої границї.

З Петербурга прийшла до нас звістка, що наш письменник о. Я. Кониський вдав ся до імператора росийского Миколи II. з просьбою знести утиски, які істнують в Росиї з 18 го мая 1876-го р. над україньским словом. Вимовивши головні утиски і лихі добутки їх, що спиняють на Українї поступовий розвиток осьвіти, культури і добробиту, д. Кониський просить зрівнати право слова україньского з словами великорускими в церкві, в школї, в письменстві і в науцї. Імператор, перечитавши просьбу, написав на нїй „доложить подробнымъ образомъ“. Сподївають

способів, котрим ми заявляємо, що ми ще є. Так, так, любий друже! Нехай наші сусїди здорові гуртують воєнні та дипльоматичні лаври, а ми кричати мем: Слава! — як у нас вечерницї обійдуть ся без недобору!

— От бачиш, що се не найгірше лихо! вкинув Білецкий; — маленький потічок і чистий, велика ріка а мулиста! Так я порівнюю нас з ріжними „сильними нациями“. Певно, з часом і наш потічок стане рікою — і закаламутить ся.

— Заким то станеть ся — обізвав ся Самсонюк — ми собі здвигнемо маленький але тривкий памятник в серцях буковиньских дївчат і дамо вечерницї! Отже завтра до роботи, патріоти! — Сказавши се, встав і зібрав ся до відходу. Товариші розпрощали ся на нічний супочинок.

У одного Білецкого ще довго горіло сьвітло. Він сидїв коло стола, підперши голову ліктем, курив і думав. Думав про своє щастє, про велике, незгубиме, незаміниме щастє молодої любови!... Він чув ся доповненим, зміцненим, уздоровленим.

Щоби він не згадав з сегоднїшної стрічи, у всїх подробицях усьміхало ся до него те любе щастє, скрізь бачив він немов якісь живі рожеві личка, що щасливо позирали на него, тимчасом коли з гори сипали ся прекрасні, запашні квітки, без числа і без кінця. І він так таки й заснув і снив, снив цїлу нічку про любов...

(Дальше буде).

ся, що коронаційним маніфестом імператора в маю 1896 р. утиски українського слова будуть скасовані.. Дай Боже, дай Боже! Додамо від себе: Двайцять літ і так наше слово перебуває на Україні в крепацтві. Ділячись отсією звісткою з нашими читачами і сподіваючись добути список з цілої просьби д. Кониського, додаємо; що — Олександер Якович, почавши з кінця липня сего року тяжко не здужав більш двох місяців і мусів, задля поратованя здоровя, переїхати зимувати в Крим. Тепер він перебуває в селї Алушті над берегами Чорного моря.

Живцем спалені єретики. З Нового Йорку доносять, що в однім місті Техакапу в Мехику спалено у вязници на приказ судиї десятеро людий за єресь. Судия сказав, що такий має приказ від Бога; велів людий з ліжка витягти і увязнити, відтак замкнув їх у вязници і підложив огонь. Вязниця згоріла а з нею і увязнені. Населенє допустило до того дикого злочину під впливом релігійної манії. Зарядженo в тій справі слідство і двайцять осіб увязнено.

В буджетовій комісиї австрийского парляменту виступив пос. Іван Лупул з жаданєм, щоби в Чернівцях заложено дирекцию руху для бук. зелїзниць і щоби прискорити їзду поспішного потягу зі Львова до Сучави і тим способом запобігти лиху, яке тепер відчувають головно купцї. Пос. Лупул вніс в тій справі відповідну резолюцию, котру принято одноголосно. Міністер торговлї Ґлянц відповів що-до першого жаданя, що про се буде нагода поговорити, коли буде мова про зелїзничі шляхи, які тепер будують ся в Галичині і на Буковині; що ж до другого жаданя, то дасть ся оно увзглядните мабуть вже з днем 1-го мая 1896. — Дальше жадав пос. Лупул субвенций для викопань в руїнах старого замку в Сучаві, для бук. краєвого музея і для відновленя церкви в Мирівцях коло Сучави. Міністер Ґавч згодив ся на дві перші запомоги, а що-до запомоги для відновленя церкви в Мирівцях, то в сій справі ще не покінчені переговори.

ТЕЛЄҐРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень, 13. падолиста. Буджетова комисия приняла титул „судівництво“. Міністер судівництва заявив, що вже в 1896 р. будуть креовані 126 місць судових секретарів з вилишенєм тілько ж місць ад'юнктів. Міністер є одушевленим прихильником нової цивільної процедури; він надїє ся єї повного успіху і уважає єї переведенє своєю найголовнїйшою задачею. Особисто є міністер за переміною писарів на платних урядників. Він буде о то старати ся, щоби законодатні праці в справі карного права не попали в застій, щоби закон предложено новому парляментови, але він мусить противити ся якимсь новелям до теперішного карного права. Що-до язикового питаня, то просить міністер всіх партий, як найменьше втягати судиїв в національні суперечности і їм не перешкаджати в виповненю їх тяжких і повних одвічальности обовязків. Міністер переконаний, що противности дадуть ся зменьшити і вкінци цілком усунути; з своєї сторони він буде по силам до того змагати. Пос. Лупул піднїс потребу побільшеня судів і судиїв на Буковині.

Відень, 13. падолиста. При сегоднїшнім виборі бурмістра одержав Люеґер 92 голоси, 45 карток було білих. Коли Люеґер заявив, що приймає вибір, розвязав староста Фрібайс іменем намістника раду громадску. Підчас вибору замкнула поліция улиці, що видуть до парляменту. По виборі товпило ся 2000 людий до будинку парляменту, але кінна поліция розігнала товпу. Демонстрациї повторювано, коли Люеґер виїхав в замкненім возі з ратуша. Арештовано кількох демонстрантів.

Париж, 13. падолиста. Парлямент вибрав Поанкара 213 голосами заступником президента палати. Радикали не голосували.

Царгород, 13. падолиста. Ґарнізоване в Цайтун війско мало капітулювати.

В Дрібній бібліотеці, видаваній у Львові Костем Паньковским, вийшли доси сї книжочки (разом чисел 13):

Байки Евгена Гребінки (10 кр.)
Малярі, оповіданє Всеволода Гаршина (10 кр.)
Пролїсок, поезиї Павла Граба (20 кр.)
З чужого поля. Переклади Павла Граба (20 кр.)
Що то є господарність — Герінґа (переклад В. Герасимовича) 20 кр.
Поезиї Осипа Маковея (20 кр.)
Оферма, оповіданє єго-ж (10 кр.)
Твори Івана Сурика, переклад з росийского (10 кр.)
Українські писаня Митра Оленьковича (10 кр.
Писаня Василя Кузика (10 кр.)
Чернеча республика на Афонї — Василя Щурата (10 кр.)
Нарід в неволї (то що було друковане і в *Недїлї*) — 10 кр.
Микола Палкин Льва Толстого, оповіданє 10 кр.)

Останні романи Г. Сінкевича. Два відчити М. Грушівського, читані в львівськім „Клюбі Руснок“. Видав Василь Лукич. Накладом ред. „Зорі“. 16⁰. 50 стор.

Твори Степана Руданьского. Том I Піснї. Приказки. Присловя. Байки. Бібліоґрафічний показчик. Заголовки „Сьпівомовок“. Видане М. Комара. Коштом видавця. — У Львові 1895. 16⁰ 192 стор Цїна 40 кр (в портретом автора).

Кобзар Тараса Шевченка. Вибор поезий для народу. Частина друга — (Книжка тов. „Просьвіта“ у Львові чч. 184—185) мал. 8⁰ 136 стор. Цїна 20 кр.

Повістки і ескізи з українського житя — А Кримського, появили ся у Львові з друку. 8⁰ Стор. I—IV+1—322.

Василь Чайченко. Байки. — Накладом редакциї „Зорі“ у Львові мал 8⁰ 68 стор. — Цїна 30 кр.

Видає тов. „Руска Рада“ в Чернівцях. Відповідає за редакцию **Осип Маковей**. З друкарнї Г. Чоппа.